

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מדיניות כלכלית בישראל: הלכה למעשה? - 59642

תאריך עדכון אחרון 11-03-2025

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מדיניות ציבורית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): מישל סטרבצ'ינסקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: michel.strawczynski@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס זה יבחנו מקרים שונים של עיצוב מדיניות כלכלית אופטימלית בישראל תוך השוואתה ליישם הלכה למעשה. סוגיות המדיניות יכללו את חזרת האינפלציה, תקציב הממשלה, מדיניות חברתית, חינוך ובריאות. הקורס מונגש לסטודנטים שלא למדו כלכלה.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים מסגרת לניתוח מדיניות ציבורית אופטימלית, תוך השוואה ליכולות של הממשלות ליישמה בפועל. יינתן דגש לחוקות והחולשות של המדיניות וליכולת היישום של הממשלה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לקרוא מאמרים שבהם מוצבת מסגרת אופטימלית ליישום מדיניות - תוך בחינתה עם כלים של מדיניות ציבורית המאפשרים לנתח עד כמה ניתן להשיג את האופטימום על רקע החסמים שיש במציאות.

דרישות נוכחות (%) :

80% - שיעורים מוקלטים יונגשו

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית/מצגות/קריאת מאמרים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מדיניות כלכלית ישראל: מהלכה למעשה?
(קורס לשנת תשפ"ג)

א. המעבר למדיניות מקרו-כלכלית בת קיימא

1. הקטנת הסקטור הציבורי בישראל: המעבר למודל כלכלי בת-קיימא
2. המעבר לבנק מרכזי עצמאי: הפסקת מס האינפלציה.
3. מדיניות האינפלציה בתקופת הקורונה.
4. המדיניות הפיסקלית העכשווית בתקופת היציאה מהקורונה.

ב. סדרי העדיפויות במדיניות ממשלתית: האם בישראל יש משמעות לשמאל וימין?

1. סוגים שונים של מתכנן חברתי ומדיניות ממשלתית: המחשה באמצעות קביעת מיסים ישירים ועקיפים.
2. מס ירושה כמקרה בוחן. המקרה של ארה"ב.
3. מחקר אמפירי על שמאלימין בישראל.

-
- ג. מדיניות חברתית - חינוך, בריאות, ופרוגרסיביות
1. חינוך. המקרה של בעלי הכנסה גבוהההכנסה נמוכה. החינוך הציבורי בישראל.
 2. בריאות ופנסיה - סל בריאות ממלכתית + רובד א' בפנסיות.
 3. פרוגרסיביות במיסים של המערכת הישראלית.

- ד. שוק העבודה ומדיניות רווחה - מהי המדיניות הנכונה?
1. מודל בסיסי לשוק העבודה תוך יישום לישראל. הייחודיות של החברה החרדית והערבית.
 2. אבטחת הכנסה מול מענק עבודה. האם בעקבות תחלופת עבודה לא מיומנת במכונות יש לעבור להעברה אוניברסלית ((Income Basic?
 3. מענק העבודה - התוכנית המיושמת בישראל.
 4. מענק העבודה - המחשה של מהלך של מדיניות ציבורית באמצעות מערך המכתבים למיצוי של רשות המיסוי.

חומר חובה לקריאה:

- זעירא, י. ומ. סטרבצ'נסקי (1997), "הקטנת גודלה היחסי של הממשלה החל מ-1985", מתוך ממעורבות ממשלתית לכלכלת שוק, עורך: אבי בן בסט, הוצאת עם עובד.

- ירון, א. ומ. סטרבצ'נסקי (2022), מדיניות מוניטרית בתקופה של יציבות מחירים, הוצאת בנק ישראל.

- דוח "ות בנק ישראל לשנים 2019, 2020 ו-2021.

- הוועדה לבדיקת מערכת מענק העבודה בישראל (2012), בשיתוף בנק ישראל, הביטוח הלאומי, רשות המסים ומכון ברוקדייל.

- Kamps, C. and F. Smets (2022), "The ECB's new Monetary Policy Strategy", in *Monetary Policy under Price Stability*, Amir Yaron and Michel Strawczynski Eds.

-- Eichenbaum, Martin and Federico Puglisi (2022), "Israel fiscal prospects in the Pos Covid 19 Era", in *Monetary Policy under Price Stability*, Amir Yaron and Michel Strawczynski Eds.

- Rosen, H. (2018), *Public Economics. Special Chapters*.

- Strawczynski, M. (2020), "Optimal EITC in the Presence of Cultural Barriers for Labor Market Participation", *Journal of Labor Research*, 41, 233-259.

- Strawczynski and Myronichev, N. (2015), "The persuasive role of information: the case of EITC reminding letters by mail", *Public Policy and Administration*, 30 (2), 115-144.

חומר לקריאה נוספת:

- הוועדה לבדיקת מערכת מענק העבודה בישראל (2012), בשיתוף בנק ישראל, הביטוח הלאומי, רשות המסים ומכון ברוקדייל.
- סטרבצ'נסקי, מ. (2015), "מתי הממשלות מעלות את המסים הסטטוטוריים בישראל?", מתוך ספר אריה לפידות, בעריכת דוד גליקסברג.
- סטרבצ'נסקי, מ. (2018), "מדיניות המיסוי בישראל - 2000 עד 2015", מתוך אורות וצללים בכלכלת השוק: המשק הישראלי 1999-2017, בעריכת אבי בן בסט, ראובן גרונאו ואסף זוסמן.
- סטרבצ'נסקי, מ. (2013), "המחזוריות של המסים הסטטוטוריים", סקר בנק ישראל 87, 131-99.
- ברנדר ע. ומ. סטרבצ'נסקי (2012), "מס הכנסה שלילי בישראל", סקר בנק ישראל.
- ברנדר ע. ומ. סטרבצ'נסקי (2014), "מדיניות הממשלה כלפי זוגות צעירים עם ילדים", הרבעון לכלכלה.
- סטרבצ'נסקי מ. וק. פלוג (2007), "צמיחה מתמשכת ומדיניות מקרו-כלכלית בישראל", סקר בנק ישראל 80, 103-73.
- Dahan M. and Strawczynski (2020), "Budget Institutions and Government Effectiveness", *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*, Vol. 32 No. 2, pp. 217-246.
- Blumkin, Tomer, Yoram Margalioth and Michel Strawczynski (2020), "The Effects of Permanent Income Tax Cuts on Emigration from Israel", *CESifo Economic Studies*, 2020, 1-32.
- Hoynes, Hilary, and Jesse Rothstein. 2019. Universal basic income in the United States and advanced countries. *Annual Review of Economics* 11: 929-958.
- Rothstein, Jesse 2010. Is the EITC as good as an NIT? Conditional cash transfers and tax incidence. *American Economic Journal: Economic Policy* 2 (1): 177-208.
- Kochav, Y., Spivak, A. and M. Strawczynski (2017), "It's Human Capital Again: The Centrality of Higher Education in Explaining GDP per Employee", *The Open Journal of Economics and Finance*, Vol. 1, No1.
- Strawczynski, M. and O. Tirosh (2022), "Government Welfare Policy Under a Skilled Biased Technological Change", *Forthcoming, Public Finance Review*.

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 76 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות 20 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 4 %

מידע נוסף / הערות:

באמצע השנה התלמידים יפתרו תרגיל שמקנה 20 אחוזים מהציון. בסוף הסמסטר יקבלו עבודה - קריאת מאמר והתמודדות עם שאלות - אשר יקבע 75 אחוזים מהציון.